

Kans waarvoor geen rekening wordt gehouden met een financieel effect voor het weerstandsvermogen

6. Stedin/Energietransitie

In de Perspectiefnota 2021-2024 is het dividend voor Stedin op nihil gesteld. Er is een kans dat we nog een beperkte dividenduitkering ontvangen de komende jaren. Over de hoogte van dergelijke uitkeringen kan, met de huidige inzichten (energietransitie), geen uitspraak worden gedaan. De benodigde middelen voor de energietransitie zijn nog niet volledig verkregen door Stedin. De kans bestaat dat Stedin wederom een beroep zal doen op haar aandeelhouders. Het Rijk heeft voor € 500 mln. een aandelenbelang genomen om Stedin te faciliteren bij het verwezenlijken van de energietransitie. Daarnaast lopen overleggen met provincies en gemeenten in het verzorgingsgebied van Stedin die nog geen aandeelhouder zijn. Op dit moment is het niet duidelijk of en voor hoeveel er nog een beroep wordt gedaan op de bestaande aandeelhouders. Voor de dividenduitkering op de preferente aandelen Stedin is afgesproken dat deze worden gebruikt voor afbouw van de schulden.

3.1.5 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen (ook wel weerstandsratio) is de deling van de beschikbare weerstandscapaciteit door de benodigde weerstandscapaciteit.

Weerstandsvermogen	Ruim voldoende	Jaarstukken 2022	Jaarstukken 2023
Weerstandsvermogen	$1,4 \leq x < 2,0$	2,19	1,39

Het weerstandsvermogen komt uit op 1,39. Dit is net beneden de gestelde bandbreedte van 1,4 tot 2.

3.1.6 Financiële kengetallen

Kengetallen drukken de verhouding uit tussen bepaalde onderdelen van de jaarrekening en/of de balans. Deze kengetallen kunnen behulpzaam zijn bij het beoordelen van de financiële positie van de gemeente. Elk kengetal lichten we toe en vergelijken we met signaleringswaarden van de provincie Zuid-Holland. De provincie hanteert de volgende drie categorieën: minst risicovol, neutraal en meest risicovol. Wij benadrukken dat we voorzichtig moeten omgaan met conclusies trekken uit individuele kengetallen. De kengetallen moeten altijd in samenhang bekeken worden.

Netto schuldquote

	Netto schuldquote (bedragen x € 1.000)	Jaarstukken 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
A	Vaste schulden	89.090	133.052	157.528	169.274	181.930
B	Netto vlottende schuld	7.664	10.000	10.000	10.000	10.000
C	Overlopende passiva	22.348	8.813	6.155	5.330	3.999
D	Financiële vaste activa (cf. art. 36 lid d, e en f)	3.391	4.651	4.642	4.632	3.076
E	Uitzettingen < 1 jaar	14.075	7.000	7.000	7.000	7.000
F	Liquide middelen	1.852	0	0	0	0
G	Overlopende activa	6.563	1.000	1.000	1.000	1.000
H	Totale baten (exclusief mutaties reserves)	169.334	161.499	156.344	146.351	150.408
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	55%	86%	103%	118%	123%
	Financiële vaste activa (exclusief uitstaande leningen)	2.641	3.076	3.076	3.076	3.076
I	Netto schuldquote (A+B+C-E-F-G-I)/H x 100%	55%	87%	104%	119%	123%

Signaleringswaarde provincie: <90% is minst risicovol, 90-130% is neutraal en >130% is meest risicovol

De netto schuldquote is het totaal van de leningenportefeuille verminderd met de eigen middelen. Hierdoor ontstaat een indicatie van de druk van de rentelasten op de exploitatie. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre de gemeente geld doorleent, is ook de netto schuldquote exclusief doorgeleende gelden weergegeven. De lage netto schuldquote is met name veroorzaakt door de bestemming van de Eneco-gelden. De netto schuldquote neemt toe in de komende jaren, voornamelijk als gevolg van de geplande nieuwe investeringen. Deze leiden tot een toename van de schulden. De schuldquote bevindt zich met ingang van 2023 boven de bandbreedte van de categorie neutraal en komt daarmee in de categorie meest risicovol. Deze ontwikkeling is in aanloop naar de Perspectiefnota 2021-2024 onderkend. Dit is mede de reden geweest dat er maatregelen zijn getroffen om de schuldpositie niet verder op te laten lopen. Op basis van de huidige keuzes, inzichten en prognoses zal de schuld na 2025 afnemen.

Solvabiliteitsratio

	Solvabiliteit (in procent)	Jaarstukken 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
A	Eigen vermogen (cf. art. 42 BBV)	107.593	103.561	103.111	102.580	99.870
B	Balanstotaal	249.600	277.607	299.919	310.953	320.595
	Solvabiliteit (A/B) x 100%	43%	37%	34%	33%	31%

Signaleringswaarde provincie: >50% is minst risicovol, 20-50% is neutraal en <20% is meest risicovol

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de verhouding van het eigen vermogen tot het balanstotaal. Dit laat zien dat we op de lange termijn aan onze financiële verplichtingen kunnen voldoen. De dalende trend wordt met name veroorzaakt door de investeringsplanning en de daarmee verwachte stijging van het balanstotaal. Op basis van de signaleringswaarde is de solvabiliteitsratio neutraal.

Structurele exploitatieruimte

	Structurele exploitatieruimte (bedragen x € 1.000)	Jaarstukken 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
A	Totale structurele lasten	160.362	151.133	148.005	142.054	142.052
B	Totale structurele baten	164.420	153.721	149.642	141.586	141.634
C	Totale structurele toevoegingen aan de reserves	0	0	0	0	0
D	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	74	208	25	25	25
E	Totale baten	194.872	182.429	166.062	151.073	154.211
	Structurele exploitatieruimte ((B-A) + (D-C))/E x 100%	2%	1,5%	1,0%	-0,3%	-0,3%

Signaleringswaarde provincie: >0% is minst risicovol, = 0% is neutraal en <0% is meest risicovol

De signaleringswaarde komt voor de jaarrekening 2023 uit op het minst risicovol. De begroting 2025 laat inclusief het zwembad ook een positieve exploitatieruimte zien. Vanaf 2026 ontstaan tekorten, meest risicovol.

Grondexploitatie

	Kengetal grondexploitatie (bedragen x € 1.000)	Jaarstukken 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
A	Bouwgronden in exploitatie	49.326	54.214	61.664	63.291	58.329
B	Totale baten (exclusief mutaties reserves)	169.334	161.499	156.344	146.351	150.408
	Grondexploitatie (A+B)/C x 100%	29%	34%	39%	43%	39%

Signaleringswaarde provincie: <20% is minst risicovol, 20-35% is neutraal en >35% is meest risicovol

Het kengetal grondexploitatie geeft de boekwaarde van grondexploitatie weer ten opzichte van de totale baten van de gemeente. Dit kengetal laat twee dingen zien. Allereerst is er een risico dat de gemeente bij verkoop van de gronden niet de gehele boekwaarde kan realiseren. Als tweede kan een hoge boekwaarde wel betekenen dat bij verkoop de opbrengsten (incidentele baten) gebruikt kunnen worden om bijvoorbeeld de leningenportefeuille af te bouwen. Op basis van de signaleringswaarde is het kengetal grondexploitatie neutraal in 2021 en 2022. Vanaf 2023 komt deze waarde uit op meest risicovol. Dit heeft vooral betrekking op de grondexploitatie Groote Haar, waarvoor de investeringen eerst moeten worden gedaan, maar de inkomsten pas later (buiten dit meerjarenperspectief) gerealiseerd zullen worden.

Belastingcapaciteit

Belastingcapaciteit (in euro's)	Jaarstukken 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
A OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	280	305	305	305	305
B Rioolheffing voor een gezin	203	201	201	201	201
C Afvalstoffenheffing voor een gezin	372	365	365	365	365
D Eventuele heffingskorting	0	0	0	0	0
E Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	855	871	871	871	871
F Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin (in jaar t -1)	862	904	904	904	904
Woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde jaar er voor (E/F) x 100%	99%	96%	96%	96%	96%

Signaleringswaarde provincie: <95% is minst risicovol, 95-105% is neutraal en >105% is meest risicovol

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk van de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde van 100%. De komende jaren ligt de belastingdruk rond het landelijk gemiddelde en is op basis van de signaleringswaarde neutraal.

Financiële kengetallen in perspectief

Kengetallen	Jaarstukken 2022	Jaarstukken 2023	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Netto schuldquote	52%	55%	111%	86%	103%	118%	121%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	52%	55%	112%	87%	104%	119%	122%
Solvabiliteitsratio	44%	43%	29%	37%	34%	33%	31%
Structurele exploitatieruimte	11%	2,1%	0,8%	1,4%	1,0%	-0,3%	-0,3%
Grondexploitatie	29%	29%	34%	34%	39%	43%	39%
Belastingcapaciteit	100%	99%	100%	96%	96%	96%	96%

Signaleringswaarde: groen is minst risicovol, oranje is neutraal en rood is meest risicovol

Kengetallen die op groen staan, beoordelen we als een gezonde situatie. Kengetallen die op rood staan, geven aanleiding tot zorgen en vragen dus nadere aandacht. Op basis van de kengetallen is de conclusie dat de huidige financiële positie in grote lijnen stabiel is maar de toekomst uitdagend. Door de investeringen en het geïnvesteerd vermogen in de grondexploitaties nemen de schulden toe. Om grip te houden op de schuldpositie is het investeringsplafond ingevoerd. De tekorten op de structurele exploitatieruimte zijn een zorg voor de toekomst waarvoor keuzes gemaakt zullen moeten worden.